

Warszawa, dn. 5 maja 2016 r.

Stanowisko
Fundacji na rzecz Energetyki Zrównoważonej
do projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa
pomorskiego 2030 oraz stanowiący jego część projekt Planu
zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Gdańsk-
-Gdynia-Sopot 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (dalej: FNEZ) przedstawia swoje stanowisko w kontekście trwających konsultacji społecznych projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 oraz stanowiący jej część projekt Planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Zdaniem FNEZ, realizacja obranego w projekcie Planu celu – Konkurencja oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo, wymaga maksymalizacji wykorzystania potencjału regionalnego i lokalnego, w szczególności w kontekście kierunku zwiększenia stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, ciepła, gazu, ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych oraz wykorzystania możliwości lokalnych do produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz jej odbioru.

Zgodnie z wynikami analizy uwarunkowań wewnętrznych zagospodarowania przestrzennego, teren województwa pomorskiego charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami naturalnymi do produkcji energii elektrycznej w oparciu o odnawialne źródła energii. W szczególności wymienić tu można bardzo korzystne warunki wiatrowe w północnej części regionu oraz na obszarze Morza Bałtyckiego, wysoki potencjał biomasy produkcyjnej oraz odpadowej, jak również dobre warunki słoneczne. Zasadnym jest jak najbardziej efektywne wykorzystanie tego potencjału. Uwarunkowania te umożliwiają tworzenie autonomicznych regionów energetycznych oraz budowę spółdzielni energetycznych, w oparciu o własne moce wytwórcze energetyki rozproszonej.

Niezależność energetyczna regionu przyczyni się także do wypełnienia pozostałych celów projektu Planu – wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy, zachowane zasoby i walory środowiskowe oraz uruchomione potencjały rozwojowe obszarów funkcyjnych. Obok oczywistych korzyści środowiskowych, podniesienia bezpieczeństwa energetycznego, stabilizacji systemu

elektroenergetycznego regionu, należy podkreślić, iż kierunek ten wpłynie na pobudzenie lokalnej gospodarki, rynku pracy oraz przyniesie dodatkowe dochody do budżetów.

W tym kontekście, plany zagospodarowania przestrzennego w zakresie polityki energetycznej województwa pomorskiego powinny opierać się na niskoemisyjnych źródłach energii przy założeniu dążenia do samowystarczalności energetycznej w perspektywie do 2035 r. Cel ten możliwy będzie do osiągnięcia dzięki energetyce rozproszonej wykorzystującej odnawialne źródła energii, ale także realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych polegających na budowie morskich farm wiatrowych o mocy co najmniej 6 GW, elektrowni jądrowej o mocy 3,75 GW oraz transgranicznym połączeniem elektroenergetycznym. Realizacja pionierskich inwestycji oraz autonomiczność energetyczna otworzy nowe możliwości rozwojowe, gospodarcze oraz edukacyjne w województwie. Wsparcie polityki niskoemisyjnej to wsparcie środka prowadzącego do realizacji celów z zakresu polityki europejskiej (cele w zakresie OZE) oraz umożliwienie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w wymiarze lokalnym. Co więcej, odnawialne źródła energii przyczyniają się do ochrony atmosfery oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, a tym samym poprawy jakości powietrza. Rozwój energetyki odnawialnej to także wzrost zapotrzebowania na wyspecjalizowaną kadrę pracowników i naukowców, rozwoju usług produkcyjnych, transportowych, serwisowych i badawczych.

Z racji powyższego, FNEZ proponuje uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego budowy i otwarcia placówek edukacyjnych poświęconych energetyce niskoemisyjnej regionu pomorskiego. Miejsca te będą stanowiły źródło kompleksowej wiedzy o energetyce niskoemisyjnej w regionie pomorskim oraz będą kolejną atrakcją na mapie turystycznej regionu. Tego typu instytucje pozwoliłyby także w sposób praktyczny zapoznać się z możliwościami realizacji zasad przewidzianych w Planie (np. zasadą 2.6.8, tj. zasadą preferowania zasilania nowej zabudowy na terenach wiejskich ze źródeł wykorzystujących odnawialne źródła energii). Co więcej, stanowiłby wsparcie w obszarze wykorzystania warunków do rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz przedsiębiorstw z branży energetyki odnawialnej, dając możliwość do ukształtowania klastrów OZE, tym samym realizując założenia Planu. Pozwoliłyby także dostosować bazę dydaktyczną i ofertę kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy i profilu gospodarki, w tym w zakresie rolnictwa i odnawialnych źródeł energii.

FNEZ pragnie zwrócić uwagę, iż realizacja inwestycji polegających na budowie farm wiatrowych, zarówno tych na lądzie, jak i na morzu, poprzedzona jest kompleksowymi badaniami środowiskowymi oraz oceną oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym, eliminowane są plany inwestycyjne, które w jakimkolwiek wymiarze niekorzystnie wpływają na różnorodność biologiczną, środowisko przyrodnicze czy komfort życia i zdrowie społeczeństwa. W tym też kontekście, odnosząc się do kierunków polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 2.5. Zwiększanie stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej, gazu, ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych w zakresie zasady 2.5.8., nie tylko należy dążyć do uwzględnienia w projektowaniu sieci i urządzeń elektroenergetycznych potrzeb wyprowadzenia mocy z generacji rozproszonej, opartej na źródłach energii odnawialnej, w tym farm wiatrowych na polskich obszarach morskich, ale i nadawania tym inwestycjom priorytetu (tak w kwestii ich realizacji jak i przyłączenia).

Dodatkowo, obecnie forsowane zmiany w prawodawstwie określające zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych na lądzie w stosunku do obszarów mieszkaniowych, skutecznie niwelują ryzyko wystąpienia oddziaływań w postaci hałasu, infradźwięków, migotania cienia czy wibracji na zdrowie ludzi. Wymaga podkreślenia faktu, iż ocena oddziaływania na krajobraz jest kwestią indywidualną i może się spotkać z negatywnym, ale także pozytywnym odbiorem. W odniesieniu do proponowanej

zasady 2.6.3 – Zasada rozmieszczenia obszarów pod lokalizację turbin wiatrowych o mocy powyżej 100 kW z uwzględnieniem ich strefy ochronnej o szerokości nie mniejszej niż: a. 500 metrów - od istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej, b. 200 metrów - od granicy gruntów leśnych; przy czym każde odstępstwo (in minus) od wyżej określonych odległości wymaga indywidualnego uzasadnienia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – należy wskazać, iż takiego kryterium nie mają instalacje energetyki konwencjonalnej określone w ramach kierunku polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 2.5. We wskazanym kierunku znaleźć można znacznie bardziej elastyczne i dopasowane do danej instalacji zasady jak np. 2.5.2. Zasada wyboru lokalizacji elektrowni systemowych w oparciu o studium lokalizacyjne, czy też 2.5.6. Zasada eliminowania lub maksymalnego ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko, walory krajobrazu i bezpieczeństwo ludności, obiektów liniowej i punktowej infrastruktury systemów przesyłu i magazynowania gazu, ropy naftowej i produktów naftowych. W kontekście energetyki odnawialnej sugerować należy, iż realizacja projektów w zakresie OZE, by móc określić realną skalę oddziaływania, powinna być każdorazowo przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej z uwzględnieniem zarówno skutków fizjologicznych, jak i behawioralnych.

Przyjmowanie sztucznych kryteriów i różnicowanie źródeł odnawialnych i konwencjonalnych na korzyść tych drugich jest niczym nieuzasadnione. Rozwój energetyki niskoemisyjnej z pewnością realizowany będzie z uwzględnieniem aspektów środowiskowych oraz poszanowaniem funkcjonujących ekosystemów i różnorodności biologicznej, tak aby inwestycje te nie stanowiły obciążenia dla środowiska przyrodniczego.